

Kindercoach

Stem van het kind

In de afgelopen jaren hebben kindercoaches zich ontwikkeld tot essentiële professionals in de ondersteuning van kinderen, jongeren en ouders. Ze fungeren vaak als de spreekbuis van het kind, met de focus op de sociale en emotionele ontwikkeling van het kind. In dit artikel verkennen we de rol en betekenis van de kindercoach, met speciale aandacht voor enkele van hun specialisaties en de positieve effecten van hun werk.

Auteur: Asisa Spaans-Boujahma

Een kindercoach is een professional die deskundige ondersteuning biedt aan kinderen, jongeren en ouders bij de ontwikkeling, het gedrag en de opvoeding. De kindercoach gaat ervan uit dat een kind zich gezond kan ontwikkelen tot een volwassene. De kindercoach helpt het kind om een betere versie van zichzelf te worden, voor zichzelf op te komen en deze factoren in balans te brengen.

Specialisaties

Kindercoaches verbreden hun specialisaties om in te spelen op de groeiende complexiteit van hedendaagse problematiek en de actuele ontwikkelingen binnen hun doelgroep. Adiona, de beroepsorganisatie voor kinder-, jongeren- en gezinscoaches, biedt een breed scala aan specialisaties, zoals complexe scheidingen, schoolcoaching, bewegingscoaching, jongerencoaching en kindercoaching in het ziekenhuis. Deze specialisaties worden ondergebracht in zogenaamde vakgroepen, waar coaches continu streven naar het verbreden en verdiepen van hun kennis en expertise.

Adiona voert in toenemende mate onderzoek uit binnen deze specialisaties, in nauwe samenwerking met de Universiteit van Amsterdam. Dit onderzoek omvat zowel praktijkgericht als academisch onderzoek, met als doel het werk van kindercoaches meer erkenning en wetenschappelijke onderbouwing te geven.

Praktijkvoorbeelden

Een aantal concepten binnen kindercoaching betreffen een inloopspreekuur op de basisschool, kindercoaching bij scheiding en coaching in jeugdzorg.

Inloopspreekuur op school

Een simpel en effectief concept is het 'inloopspreekuur kindercoach' op de basisschool. Hier staat het contact tussen de kindercoach en het kind centraal. Een inloopspreekuur kindercoach op een basisschool is een con-

cept waarbij ieder kind de gelegenheid krijgt om vragen te stellen, situaties te bespreken of gewoon hun eigen verhaal te delen.

Dit inloopspreekuur op de basisschool is een waardevol concept gericht op het welzijn en de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen. In een tijd waarin het onderwijs kampt met uitdagingen zoals een lerarentekort, de behoefte aan complexe interventies, groeiende kansenongelijkheid en toenemende druk op kinderen, ouders en het schoolteam, biedt dit inloopspreekuur een laagdrempelige en preventieve benadering om kinderen te ondersteunen.

Kinderen hebben bij een inloopspreekuur de vrijheid om zelf te bepalen waarover ze willen praten. Dat kan van alles zijn: ouders in scheiding, faalangst/onzekerheid, eetproblemen, concentratieproblemen, pesten, armoede, nachtmerries, rouw en verlies of gewoon iets leuks. Het spreekuur biedt kinderen de vrijheid om te praten waarover ze willen, zonder oordeel, dossiervorming of indicatie. Een prachtig voorbeeld is een meisje dat haar verdriet wilde delen over het overlijden van haar konijn. Na het gesprek zei ze tegen de kindercoach: "Volgende week kom ik terug, want mijn opa is ook overleden."

Bij kindercoaching ligt de focus op preventie en praktische oplossingen.

Een kort coachtraject is effectiever dan trajecten van meer dan zestien sessies.

Het feit dat kinderen hier veelvuldig gebruik van maken, onderstreept de behoefte aan dit concept. De allereerste week op school resulteerde in een overweldigende respons, waarbij kinderen vol enthousiasme hun verhalen wilden delen met de kindercoach. Samen met de juf of meester wordt er een moment gepland waarop het kind naar het spreekuur kan komen. Tegelijkertijd informeren kinderen in de wandelgangen en tijdens het buitenspelen bij de kindercoach wanneer ze weer kunnen langskomen voor een gesprek. Ook ouders staan hier positief tegenover. Samen met de school, ouders en kinderen worden er afspraken gemaakt over de insteek van de kindercoach, zodat iedereen weet wat hij kan verwachten.

Het inloopspreekuur biedt ieder kind de kans om de aandacht, ondersteuning en waardering te ontvangen die het verdient. Het feit dat er altijd iemand beschikbaar is, ongeacht hun achtergrond, is een belangrijk kenmerk voor het inloopspreekuur kindercoach. Het inloopspreekuur op school wordt doorgaans een keer per week gehouden, met variaties van een dagdeel per week tot twee à drie uur per week.

Scheidingstrajecten

Kindercoaches worden ook steeds vaker ingezet bij (complexe) scheidingstrajecten, waar vaak veel verdriet en emoties spelen. In dit scenario fungeert de kindercoach als een

vertrouwenspersoon voor de kinderen. Ze kunnen zelfs aanwezig zijn in de rechtbank, op verzoek van zowel ouders als kinderen, om het kind te ondersteunen en hun wensen en behoeften in kaart te brengen. Ook mediators bieden scheidingspakketten aan waarbij een kindercoach betrokken is. Deze ontwikkeling benadrukt het belang van exclusieve ondersteuning voor kinderen, wat eerder regel dan uitzondering zou moeten zijn.

Jeugdzorg

Kindercoaches zijn een waardevolle aanvulling in de jeugdzorg. De jeugdzorgsector is vaak gericht op complexe problemen en kan overweldigend zijn voor kinderen. Hier komen kindercoaches in beeld met hun specifieke expertise in de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen en jongeren. Binnen de jeugdzorg kunnen kindercoaches helpen bij het bevorderen van de veerkracht van kinderen. Ze bieden een empathische en ondersteunende omgeving waarin kinderen hun gevoelens kunnen uiten en hun emoties kunnen begrijpen. Dit helpt kinderen om te gaan met de stress en trauma's die ze hebben ervaren en stelt hen in staat om positieve stappen te zetten in hun herstelproces. Bovendien kunnen kindercoaches samenwerken met jeugdzorgprofessionals om gezinnen te ondersteunen bij het ontwikkelen van effectieve communicatie- en opvoedvaardigheden. Dit draagt bij aan een gezondere dynamiek binnen het gezin en bevordert het welzijn van de kinderen.

Kindercoaches vullen het werk van andere professionals effectief aan doordat ze in het voorveld opereren en zich, als niet-hulpverleners, specifiek kunnen richten op bepaalde onderwerpen of uitdagingen. Dit stelt hen in staat om in slechts enkele sessies doelgericht te werken aan specifieke uitdagingen en concrete ondersteuning te bieden, zowel voor, tijdens als na een zorgtraject. Hierdoor kan het kind snel vooruitgang boeken. Indien nodig is er altijd ruimte voor verdere begeleiding door gespecialiseerde hulpverleners, wat resulteert in een geïntegreerde aanpak waarin het welzijn van het kind centraal staat.

Zoals bij tiener Emma, die al formele zorg ontvangt van jeugdzorg, vanwege haar complexe thuissituatie. Emma ervaart echter moeite met het uiten van haar gevoelens en behoeften, en haar zelfvertrouwen is laag. In Emma's situatie voegt een kindercoach waarde toe aan de ondersteuning die Emma al krijgt van de jeugdzorgwerker. De coach richt zich specifiek op het vergroten van Emma's zelfvertrouwen en helpt haar bij het uiten van haar gedachten en gevoelens, en dit gebeurt in een vertrouwelijke en veilige setting.

Met een paar sessies kan de kindercoach Emma helpen om haar zelfvertrouwen te versterken en haar meer open te stellen voor communicatie met de jeugdzorgwerker en andere professionals. Dit leidt tot een effectievere samenwerking en een geïntegreerde aanpak om het welzijn van Emma te verbeteren. De kindercoach ondersteunt zo niet alleen Emma bij het ontwikkelen van essentiële vaardigheden, maar draagt ook bij aan een effectievere samenwerking tussen het kind en de jeugdzorgwerker, wat de waarde van kindercoaching in de jeugdzorg benadrukt.

Succesfactoren

Kindercoaching kan een significante bijdrage leveren door de laagdrempelige benadering. Kindercoaches werken op een toegankelijke manier, waardoor ouders hen vaak als

aanspreekpunt verkiezen boven het formele systeem. Hier is geen sprake van oordelen, uitgebreide dossiervorming, en alles is open voor bespreking.

Kindercoaches werken aanvullend op andere professionals. Zij vullen het werk van andere professionals effectief aan, zoals van jeugdzorgwerkers, schoolteams en intern begeleiders, waardoor er een geïntegreerde aanpak ontstaat.

Kindercoaching bestaat doorgaans uit kortdurende, doelgerichte trajecten. Deze coaches hanteren trajecten die kortdurend zijn en zich richten op specifieke doelen en praktische oplossingen om snelle en effectieve ondersteuning te bieden.

Kindercoaches functioneren onafhankelijk en zijn niet gebonden aan een specifiek systeem of instantie, wat hen in staat stelt om onpartijdige begeleiding te bieden en zich volledig te richten op de behoeften van het kind en het gezin.

Bij kindercoaching ligt de focus op preventie en praktische oplossingen. De coaches leggen de nadruk op preventieve maatregelen en bieden praktische oplossingen om uitdagingen proactief aan te pakken en het welzijn van kinderen te bevorderen.

Deze factoren maken dat we ernaar streven om kindercoaches steeds vaker in te schakelen. Door samen te werken en vooral de meerwaarde in het preventieve traject te benadrukken, stimuleren we relevante instanties om vaker een beroep te doen op de kindercoach. Het is in deze vroegste stadia van ontwikkeling waar de impact van kindercoaches het meest krachtig is, waardoor we een stevige basis leggen voor een toekomst waarin kinderen kunnen floreren, ongeacht de uitdagingen die ze tegenkomen.

Onderzoek

In opdracht van Adiona heeft de Universiteit van Amsterdam een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van kindercoaching. Een van de meest opvallende bevindingen uit het onderzoek is dat een coachtraject van vijf sessies even effectief is als een traject van vijf tot zestien sessies. Nog opmerkelijker is dat deze kortere interventies zelfs effectiever waren dan coachingstrajecten van meer dan zestien sessies. Dit laat zien dat een kortdurende en doelgerichte aanpak in de kindercoaching voordelen heeft voor zowel de kinderen, ouders als de professionals die hen begeleiden.

Meerwaarde

Wat kindercoaches uniek maakt, is hun vermogen om kinderen een stem te geven. Ze luisteren naar wat kinderen te zeggen hebben, begrijpen hun zorgen en behoeften, en vertalen deze naar concrete stappen voor verandering. Ouders kunnen gerustgesteld zijn door het feit dat kindercoaches een waardevolle aanvulling vormen op andere professionele hulpverleners, zoals jeugdzorg, mediation, scholen, gemeenten en onderwijsinstellingen, zonder de

complexiteit van dossiervorming en oordelen. Dit laatste horen we ook veel terug van ouders en scholen.

De komende jaren gaat Adiona meer verdiepend onderzoek doen in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam.

In een wereld waarin kinderen e

n jongeren steeds vaker te maken krijgen met stress, prestatiedruk en complexe gezinssituaties, vormen kindercoaches een belangrijke bron van steun en begeleiding. Ze geven kinderen de kans om te groeien, te leren en te gedijen, en helpen hen een sterke basis te leggen voor een gezonde en gelukkige toekomst.

Asisa Spaans-Boujahma is een sociaal ondernemer met ervaring in jeugdzorg, gehandicaptenzorg, gemeentelijk werk en vastgoed voor kwetsbare doelgroepen. Zij heeft een bedrijfskundige achtergrond, het werken in het maatschappelijke veld vormt de rode draad. Momenteel is ze directeur bij zowel SteunouderNL als Adiona, de beroepsorganisatie voor jeugd- en gezinscoaches. www.adiona.nl